

Každé 3 dieťa vychováva iba jeden rodič. Ich rozpočty sú na hrane. Takto sa im dá pomôcť

Slovenské dáta o jednorodičoch sú nedostatočné. Ide pritom o skupinu, ktorá sa najrýchlejšie prepadá do chudoby. Na život im často nezostane ani cent, mediánovo je to sto eur mesačne. Nadácia Slovenskej sporiteľne sa im rozhodla pomôcť viacerými spôsobmi. Rozbehla napríklad grant Budúcnosť pre rodiny.

Viac ako 180-tisíc jednorodičov. Vyše 360-tisíc detí. Iba 100 eur mesačne na potraviny, oblečenie či kozmetiku. Toto je slovenská realita.

„Jednorodičom a ich deťom chýbajú peniaze aj na najzákladnejšie potreby, ako sú lieky, vitamíny, školské pomôcky či telefón,“ vysvetľuje Barbara Henterová, správkyňa Nadácie Slovenskej sporiteľne.

Nadácia zisťovala koľko peňazí zostane takýmto rodinám po zaplatení fixných nákladov, ako je nájomné či hypotéka a energie v rámci nového grantu Budúcnosť pre rodiny. Mediánový zostatok bol práve tých 100 eur mesačne.

Do grantu Budúcnosť pre rodiny prišlo viac ako 150 žiadostí jednorodičov o finančný príspevok, z ktorých Nadácia Slovenskej sporiteľne vychádzala pri zostavovaní dát. Hlavným prínosom grantu je finančná pomoc pre sto rodín, ktorým počas 12 mesiacov pošle Nadácia každý mesiac po sto eur. Garantom programu je Nadácia pre deti Slovenska, ktorá pomáha deťom a mladým ľuďom v krízových situáciách takmer 25 rokov. Na jednorodičov sa zameriava od pandémie koronavírusu.

Na základe príbehov jednorodičovských rodín prihlásených do grantu zostavila Nadácia Slovenskej sporiteľne aj 5 typov jednorodičovských rodín. Snahou bolo zrekonštruovať, kto vlastne je jednorodičom, keďže oficiálna definícia neexistuje. A tiež, ako sa dostal do tejto situácie. Dôvody boli naozaj veľmi rozmanité a jednorodičmi neboli vždy iba biologická - poväčšine - matka alebo otec, ale často aj starí rodičia či súrodenci.

Druhého rodiča berie smrť aj nezájem

„Tri mesiace po pôrode mi manžel oznámil, že si uvedomil, že dieťa prináša priveľkú zodpovednosť. Odmietol ju znášať a odišiel.“ Je to jeden z mnohých prípadov jednorodičov, ktorí sa prihlásili do grantu Budúcnosť pre rodiny.

Tento príbeh teda nie je fiktívny, je vyskladaný z viacerých veľmi podobných reálnych prípadov. Rovnako ako nasledujúce. *„Po smrti manželky sa sám starám o dve deti. Jedno vlastné a jedno súdom zverené do náhradnej osobnej starostlivosti...“* Alebo aj príbeh starých rodičov či súrodencov, ktorí nechceli, aby ich malí vnuci a súrodenci skončili u cudzích ľudí. *„Vychovala som dcéru a myslela som si, že svojich vnukov a vnučky budem už len rozmaznávať. Moju rodinu však zasiahla tragédia. Dcéra mi pred štyrmi rokmi zomrela na rakovinu, jej partner už tiež nežije a rovnako ani môj manžel. Zostala som tak na svoju nepľnoletú vnučku sama.“*

„Situáciu jednorodiča a jeho príbeh o tom, ako sa stal jednorodičom, naozaj nemôžeme vnímať čiernobielo. Mnoho ľudí sa do nej dostane nečakane a bez prípravy,“ vysvetľuje Barbara Henterová. Najčastejším dôvodom je odchod druhého rodiča, často kvôli fyzickému či psychickému násiliu alebo nezájemu o partnera/ku a spoločné dieťa, patrí tam však aj smrť jedného alebo aj oboch rodičov.

Prepad do chudoby

Jednorodičmi sú ľudia z rôznych spoločenských vrstiev, ktorí sa často nedokážu vymaniť z bludného kruhu, keďže nemajú na koho, aspoň čiastočne, presunúť starostlivosť o dieťa. „Aj hľadanie lepšie plateného zamestnania môže byť pre nich nedosiahnuteľnou metou, napriek tomu, že majú dobré vzdelanie. Kvôli tomu sa dostávajú do finančnej núdze,“ konštatuje Barbara Henterová.

Rodinný rozpočet jednorodičovských rodín je už teraz veľmi napätý. Zvýšené výdavky na základné potreby ako sú potraviny alebo energie je pre nich veľmi náročné zvládnuť. „Ide o jednu zo sociálnych skupín, ktorá je na Slovensku už teraz najviac ohrozená chudobou. Budúcoročný konsolidačný balíček pocítia jednorodičia vo svojich peňaženkách veľmi výrazne,“ upozorňuje Ondrej Gallo z Nadácie pre deti Slovenska. Podobnú situáciu zažili podľa neho aj počas pandémie koronavírusu. V tom čase sa na nich obracali stovky jednorodičovských rodín so žiadosťou o pomoc so zabezpečením potravín, hygienických potrieb, oblečenia alebo výdavkov na školské pomôcky.

Kalkulačka štátnych dávok

Práve kvôli tomu, že jednorodičovské rodiny patria medzi najohrozenejšie skupiny rodín, prišla Nadácia Slovenskej sporiteľne s novým grantovým programom Budúcnosť pre rodiny. „Cieľom programu je pomôcť rodinám preklenúť náročné obdobie, zastabilizovať sa a pokryť najnutnejšie potreby, na ktoré im nestačí bežný príjem,“ dodáva Barbara Henterová.

Pre pokrytie časti pomoci z tohto grantového programu sa Nadácia Slovenskej sporiteľne rozhodla po prvý raz využiť sociálnu inováciu. Investovala na trhu časť svojich voľných prostriedkov do akcií a výnos z nich prerozdělila v rámci grantu. Cieľom je diverzifikovať svoje finančné zdroje určené na podporu projektov a grantové programy, zabezpečiť ich udržateľnosť a v neposlednom rade inšpirovať iné neziskové organizácie k zváženiu tohto alternatívneho financovania svojich aktivít.

Nadácia Slovenskej sporiteľne spolu so Sociálnou bankou Slovenskej sporiteľne prišla aj s inovatívnym nástrojom na podporu, nielen, jednorodičov. „Spustili sme webstránku nacomamnarok.sk. Jednorodičia (a nielen tí) po vyplnení našej novej Kalkulačky štátnych dávok zistia, na akú pomoc majú nárok. Mnohí totiž často netušia ani to, že môžu žiadať o náhradné výživné či o iné dávky,“ hovorí správkyňa Nadácie.

Okrem toho vytvorila Nadácia Slovenskej sporiteľne aj web ku grantu (buducnostprerodiny.sk) s radami, ako si vedľa jednorodičia zlepšiť a zjednodušiť život, ale tiež sekciou pre ľudí, ktorým to nie je jedno a chcú jednorodičom pomôcť.